

Programmikeelte semantika 2012/2014

Koduülesanded 2

Mart Karu

Aprill 2012 / Juuni 2014

1 Ülesanne 1

Osaliselt järjestatud hulk $(P_{fin}(X), \sqsubseteq)$ ei ole ccpo, sest ccpo eelduseks on ahelatel vähima ülemise raja olemasolu, mida ei ole võimalik leida moodustatud hulgas. Kuigi moodustatud hulga elementideks on lõplikud hulgad, on nende hulkade hulk lõpmatu hulga X lõpmatuse tõttu.

2 Ülesanne 2

Ccpo olemasolu tuvastamiseks tuleb esmalt kontrollida hulga $(D_0 \times D_1, \sqsubseteq)$ osaliselt järjestatuks olemist, kontrollides refleksiivsust, transitiivsust ja antisümmeetrilisust hulga elementidel ning leida ahelates vähim ülemine raja:

Osalise järjestatuse kontroll:

- 1.refleksiivus: $(d_0, d_1) \sqsubseteq (d_0, d_1)$ kehtib (tehtes sisaldub võrdsus), sest $d_0 = d_0$ ja $d_1 \sqsubseteq_0 d_1$
- 2.transitiivsus: kui $(d_0, d_1) \sqsubseteq (e_0, e_1)$ ja $(e_0, e_1) \sqsubseteq (f_0, f_1)$, siis kehtib ka $(d_0, d_1) \sqsubseteq (f_0, f_1)$
- 3.antisümmeetrilisus: kui $(d_0, d_1) \sqsubseteq (e_0, e_1)$ ja $(e_0, e_1) \sqsubseteq (d_0, d_1)$, siis $(d_0, d_1) = (e_0, e_1)$

Vähima ülemise raja tuvastamine:

Kui (D_0, \sqsubseteq_0) ja (D_1, \sqsubseteq_1) on ccpo-d ja tehe \times on mõlema operandi suhtes monotoonne (ehk $f_0 : D_0 \rightarrow D_0 \times D_1$ on monotoonne ja $f_1 : D_1 \rightarrow D_0 \times D_1$ on monotoonne), siis raamatu lemma 4.30 järgi on ka $(D_0 \times D_1, \sqsubseteq)$ ccpo ja sellel eksisteerib vähim ülemine raja.

3 Ülesanne 3

4 Ülesanne 4

4.1 Denotatsioonisemantikas

$S_{ds} \llbracket \text{while } x \neq y \text{ do (if } x \leq y \text{ then } y := y - x \text{ else } x := x - y) \rrbracket s = \text{FIX } F s$,
kus $F g = \text{cond}(B \llbracket x \neq y \rrbracket, g \circ S_{ds} \llbracket \text{if } x \leq y \text{ then } y := y - x \text{ else } x := x - y \rrbracket, id)$,
millest tuletub
 $F g s = \begin{cases} g(S_{ds} \llbracket \text{if } x \leq y \text{ then } y := y - x \text{ else } x := x - y \rrbracket s) & \text{kui } sx \neq sy \\ s & \text{kui } sx = sy \end{cases}$
ja mille abil saab alt-üles leida vähima ülemise raja:

$$\begin{aligned}
(F_0(\perp))s &= \text{undef} \\
(F_1(\perp))s &= \begin{cases} F_0(S_{ds}[\text{if } x \leq y \text{ then } y := y - x \text{ else } x := x - y]s) & \text{kui } sx \neq sy \\ s & \text{kui } sx = sy \end{cases} \\
&= \begin{cases} \text{undef} & \text{kui } sx \neq sy \\ s & \text{kui } sx = sy \end{cases} \\
s' &= \begin{cases} s[y \mapsto sy - sx] & \text{kui } sx \leq sy \\ s[x \mapsto sx - sy] & \text{kui } sx > sy \end{cases} \\
&= \begin{cases} s'x = sx \wedge s'y = sy - sx & \text{kui } sx \leq sy \\ s'x = sx - sy \wedge s'y = sy & \text{kui } sx > sy \end{cases} \\
(F_2(\perp))s &= \begin{cases} F_1(S_{ds}[\text{if } x \leq y \text{ then } y := y - x \text{ else } x := x - y]s = s') & \text{kui } sx \neq sy \\ s & \text{kui } sx = sy \end{cases} \\
&= \begin{cases} \begin{cases} \text{undef} & \text{kui } s'x \neq s'y \\ s' & \text{kui } s'x = s'y \end{cases} & \text{kui } sx \neq sy \\ s & \text{kui } sx = sy \end{cases} \\
&= \begin{cases} \begin{cases} \begin{cases} \text{undef} & \text{kui } s'x \neq s'y \\ s[y \mapsto sy - sx] & \text{kui } s'x = s'y \end{cases} & \text{kui } sx \leq sy \\ \begin{cases} \text{undef} & \text{kui } s'x \neq s'y \\ s[x \mapsto sx - sy] & \text{kui } s'x = s'y \end{cases} & \text{kui } sx > sy \end{cases} & \text{kui } sx \neq sy \\ s & \text{kui } sx = sy \end{cases} \\
&= \begin{cases} \begin{cases} \begin{cases} \text{undef} & \text{kui } sx \neq (sy - sx) \\ s[y \mapsto sy - sx] & \text{kui } sx = (sy - sx) \end{cases} & \text{kui } sx \leq sy \\ \begin{cases} \text{undef} & \text{kui } (sx - sy) \neq sy \\ s[x \mapsto sx - sy] & \text{kui } (sx - sy) = sy \end{cases} & \text{kui } sx > sy \end{cases} & \text{kui } sx \neq sy \\ s & \text{kui } sx = sy \end{cases} \\
&= \begin{cases} \begin{cases} \begin{cases} \text{undef} & \text{kui } 2sx \neq sy \\ s[y \mapsto sy - sx] & \text{kui } 2sx = sy \end{cases} & \text{kui } sx \leq sy \\ \begin{cases} \text{undef} & \text{kui } sx \neq 2sy \\ s[x \mapsto sx - sy] & \text{kui } sx = 2sy \end{cases} & \text{kui } sx > sy \end{cases} & \text{kui } sx \neq sy \\ s & \text{kui } sx = sy \end{cases} \\
&= \begin{cases} \begin{cases} \text{undef} & \text{kui } 2sx \neq sy \\ s[y \mapsto sy - sx] & \text{kui } 2sx = sy \end{cases} & \text{kui } sx < sy \\ \begin{cases} \text{undef} & \text{kui } sx \neq 2sy \\ s[x \mapsto sx - sy] & \text{kui } sx = 2sy \end{cases} & \text{kui } sx > sy \\ s & \text{kui } sx = sy \end{cases} \\
&= \begin{cases} \text{undef} & \text{kui } (sx \neq sy) \wedge (2sx \neq sy) \wedge (sx \neq 2sy) \\ s[y \mapsto sy - sx] & \text{kui } 2sx = sy \\ s[x \mapsto sx - sy] & \text{kui } sx = 2sy \\ s & \text{kui } sx = sy \end{cases} \\
&= \begin{cases} \text{undef} & \text{kui } (sx \neq sy) \wedge (2sx \neq sy) \wedge (sx \neq 2sy) \\ s[y \mapsto \frac{sy}{2}] & \text{kui } 2sx = sy \\ s[x \mapsto \frac{sx}{2}] & \text{kui } sx = 2sy \\ s & \text{kui } sx = sy \end{cases} \\
(F_3(\perp))s &= \begin{cases} F_2(S_{ds}[\text{if } x \leq y \text{ then } y := y - x \text{ else } x := x - y]s = s') & \text{kui } sx \neq sy \\ s & \text{kui } sx = sy \end{cases} \\
&= \begin{cases} \begin{cases} \text{undef} & \text{kui } (s'x \neq s'y) \wedge (2s'x \neq s'y) \wedge (s'x \neq 2s'y) \\ s'[y \mapsto \frac{s'y}{2}] & \text{kui } 2s'x = s'y \\ s'[x \mapsto \frac{s'x}{2}] & \text{kui } s'x = 2s'y \\ s' & \text{kui } s'x = s'y \end{cases} & \text{kui } sx \neq sy \\ s & \text{kui } sx = sy \end{cases}
\end{aligned}$$

$$= \left\{ \begin{array}{l} \left(\begin{array}{l} \left(\begin{array}{l} \text{undef} \\ s[y \mapsto \frac{sy}{3}][y \mapsto \frac{sy}{3}] \\ s[y \mapsto \frac{sy}{3}][x \mapsto \frac{sx}{2}] \\ s[y \mapsto \frac{sy}{2}] \end{array} \right) \\ \left(\begin{array}{l} \text{undef} \\ s[x \mapsto \frac{sx}{3}][y \mapsto \frac{sy}{2}] \\ s[x \mapsto \frac{sx}{3}][x \mapsto \frac{sx}{3}] \\ s[x \mapsto \frac{sx}{2}] \end{array} \right) \\ s \end{array} \right\} \left\{ \begin{array}{l} \text{kui } (3sx \neq sy) \wedge (3sx \neq 2sy) \wedge (2sx \neq sy) \\ \text{kui } 3sx = sy \\ \text{kui } 3sx = 2sy \\ \text{kui } 2sx = sy \\ \text{kui } (2sx \neq 3sy) \wedge (sx \neq 3sy) \wedge (sx \neq 2sy) \\ \text{kui } 2sx = 3sy \\ \text{kui } sx = 3sy \\ \text{kui } sx = 2sy \end{array} \right\} \left\{ \begin{array}{l} \text{kui } sx \leq sy \\ \text{kui } sx > sy \end{array} \right\} \left\{ \begin{array}{l} \text{kui } sx \neq sy \\ \text{kui } sx = sy \end{array} \right\}$$

$$= \left\{ \begin{array}{l} \text{undef} \\ s[y \mapsto \frac{sy}{3}] \\ s[y \mapsto \frac{sy}{3}][x \mapsto \frac{sx}{2}] \\ s[y \mapsto \frac{sy}{2}] \\ s[x \mapsto \frac{sx}{3}][y \mapsto \frac{sy}{2}] \\ s[x \mapsto \frac{sx}{3}] \\ s[x \mapsto \frac{sx}{2}] \\ s \end{array} \right\} \left\{ \begin{array}{l} \text{kui } (3sx \neq sy) \wedge (3sx \neq 2sy) \wedge (2sx \neq sy) \wedge \\ \wedge (2sx \neq 3sy) \wedge (3sx \neq 2sy) \wedge (sx \neq 2sy) \wedge (sx \neq sy) \\ \text{kui } 3sx = sy \\ \text{kui } 3sx = 2sy \\ \text{kui } 2sx = sy \\ \text{kui } 2sx = 3sy \\ \text{kui } sx = 3sy \\ \text{kui } sx = 2sy \\ \text{kui } sx = sy \end{array} \right\}$$

$$= \left\{ \begin{array}{l} \text{undef} \\ s[y \mapsto \frac{sy}{3}] \\ s[x \mapsto \frac{sx}{3}] \\ s[y \mapsto \frac{sy}{3}][x \mapsto \frac{sx}{2}] \\ s[x \mapsto \frac{sx}{3}][y \mapsto \frac{sy}{2}] \\ s[y \mapsto \frac{sy}{2}] \\ s[x \mapsto \frac{sx}{2}] \\ s \end{array} \right\} \left\{ \begin{array}{l} \text{kui } (3sx \neq sy) \wedge (3sx \neq 2sy) \wedge (2sx \neq sy) \wedge \\ \wedge (2sx \neq 3sy) \wedge (3sx \neq 2sy) \wedge (sx \neq 2sy) \wedge (sx \neq sy) \\ \text{kui } 3sx = sy \\ \text{kui } sx = 3sy \\ \text{kui } 3sx = 2sy \\ \text{kui } 2sx = 3sy \\ \text{kui } 2sx = sy \\ \text{kui } sx = 2sy \\ \text{kui } sx = sy \end{array} \right\}$$

$$(F_n(\perp))s = \left\{ \begin{array}{l} \text{undef} \\ s[y \mapsto \frac{sy}{i}][x \mapsto \frac{sx}{j}] \\ s \end{array} \right\} \left\{ \begin{array}{l} \text{kui } (i * sx \neq j * sy) \wedge (1 \leq i \leq n) \wedge (1 \leq j \leq n) \\ \text{kui } (i * sx = j * sy) \wedge (1 \leq i \leq n) \wedge (1 \leq j \leq n) \wedge (i \neq j) \\ \text{kui } sx = sy \end{array} \right\}$$

$$(FIX F)s = \left\{ \begin{array}{l} s[y \mapsto \frac{sy}{i}][x \mapsto \frac{sx}{j}] \\ s \end{array} \right\} \left\{ \begin{array}{l} \text{kui } (i * sx = j * sy) \wedge (i \neq j) \\ \text{kui } sx = sy \end{array} \right\}$$

4.2 Jätkuedastussementikas

$S'_{gs} \llbracket \text{while } x \neq y \text{ do (if } x \leq y \text{ then } y := y - x \text{ else } x := x - y) \rrbracket = FIX G,$
kus $G(g)c = \text{cond}(B[x \neq y], S'_{cs} \llbracket \text{if } x \leq y \text{ then } y := y - x \text{ else } x := x - y \rrbracket (gc), c)$

Reegli $S'_{cs} \llbracket S \rrbracket c = c \circ S_{ds} \llbracket S \rrbracket$ (raamatus punkt 4.74) järgi võib tuletada:

$$(FIX G)c s = (c \circ (FIX F))(s) = c(FIX F s)$$

$$= \left\{ \begin{array}{l} c(s[y \mapsto \frac{sy}{i}][x \mapsto \frac{sx}{j}]) \\ cs \end{array} \right\} \left\{ \begin{array}{l} \text{kui } (i * sx = j * sy) \wedge (i \neq j) \\ \text{kui } sx = sy \end{array} \right\}$$

5 Ülesanne 5